

MÉHÉSZETI KÖZLÖNY

XVII. évfolyam.

1902. Junius.

6. szám.

és melléklete: a

KERTÉSZ-GAZDA

II. évfolyam. — 6. szám.

Legolcsóbb hirdetés!

a „MÉHÉSZETI KÖZLÖNY“-ben:

Garmond-soronként: 16 fillér.

Egész oldal (187 □ cm)

egyszeri hirdetése: . 6 kor. — fill.

Féloldal » » . 3 kor. 20 fill.

Negyed-oldal » » . 1 kor. 60 fill.

Egyesületi tagoknak és féléves hirdetőknél 20%-kal,
egész-éves hirdetőknél 25%-kal olcsóbb.

Kis-hirdetés félhasábos soronként 16 fillér. Egyesületi tagoknak 2 sorig ingyen.

A hirdetési díjak előre beküldendők.

Hirdetéseket elvállal:

a MÉHÉSZETI KÖZLÖNY kiadóhivatala

Kolozsvártt, Bástya-útcza 2.

Megrendelések alkalmával a Méhészeti Közlönyre való hivatkozást kérjük.

Erdély legrégebb műasztalos-gyára!

B. BAK LAJOS

kolozsvári

műasztalos-gyárában

a legkitünőbb minőségben és a legjutányosabb árakon, a t. megrendelők kívánságainak és a határidő pontos betartásával készülnek: **mű-butorok**, mindennemű **épület-asztalos-munkák**, **templomi-, iskolai-, üzleti- és lakásberendezések**.

A gyár ajánlja továbbá *saját készítményű* és a *legjobb hírnévnek örvendő* **parquet-mukáit**, melyeket minden minőségben és a *legolcsóbb árakon* szolgáltat és akár meglevő padozatokra, akár aszfaltba oly módon állít be, hogy eddig-elé hasonló munkáival ugy a *kitünő minőség* és *beállítás*, mint az *ár* tekintetében *versenyen kívül áll*.

A **B. Bak-féle aszfalt-parquet** különösen ajánlatos *nedves lakásoknál*. A *legjobbnek bizonyult*. (10—12.)

Sötér Kálmánnak

A MÉH és VILÁGA

ez. nagyfontosságú művéből az I. és II. kötet (elméleti rész) megrendelhető **Biró Gyula** pénztárosnál Wesselényi-utca 9 sz. mélyen leszállított áron.

A finom velin papíron kiállított s számos képpel illusztrált két vaskos kötet ára füzve 4 korona. Disz-kötésben 4 kor. 60 fillér.

Csomagolás és bérmentesítésre 76 fillér küldendő.

Méhészeti kellékek

legjobb kivitelben,
országos egyesületi
állókaptárok,
mézpörgetők,
rajföcskendezők,
méhéskések, műlépprés stb.

———— k a p h a t ó k : ————

MAUTHNER ÖDÖN

cs. és kir. udvari magkereskedésében
BUDAPESTEN.

Tűzmentes pénzszekrények.

REMÉNYIK VICTOR

VASKERESKEDÉSE

KOLOZSVÁRTT, FŐTÉR.

Legjobb fajta vihar- és istálló-lámpák.

Vasbútorok nagy választékban.

Ajánlom jól berendezett raktáromat mindenemű **méhészeti cikkekben**; u. m. országos méretű **Bodor-féle kaptárok**, legjobb minőségű **műlép**, **javitott mézpörgetők**, **Hannemann-féle rács**, herefogók, **keretfogók**, méhész-pipa, dohányzó- és nem dohányzóknak, méhész-sipkák, kaucsuk-kezttyúk és mindennemű lép- és sejt-kések nagy választékban.

Mezőgazdasági és kertészeti cikkekből különösen ajánlom a legjobb minőségű **vasekéket**, kézi kukoricza-morzsolót, amerikai aczélvillákat, kaszákat, sarlókat, gereblyéket, amerikai szénafűrészeket. Továbbá kerti fűrészeket, kerti ollókat és szemző késeket.

Végül fölhevonom b. figyelmét **konyhaberendezési és háztartási** cikkeimre, melyek közül ajánlok különféle vajverő-gépeket, amerikai fagyalt-gépeket, ruhamangorló és facsaró gépeket, kitűnően zománczolt lemez- és öntött edényeket. Raktártartok még valódi berndorfi alpacca és alpaccázüst evőszerekből és nickel edényekből.

Vidéki megrendeléseket azonnal és pontosan eszközlöm.

Kiváló tisztelettel

Reményik Victor.

6-12

Ló- és marhanyíró-ollók.

Nyomatott Gámán J. örökösénél Kolozsvárt. (Kossuth Lajos-utca 10.)

Méhészeti Közlöny.

AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZEGYESÜLET SZAKKÖZLÖNYE.

MEGJELENIK MINDEN HÓNAP 1.-ÉN.

Az Erdélyrészi Méhészegyesület tagjai a tagsági díj fejében kapják. Tagsági díjak: rendes tagok részéről egy évre 4 kor., kőri tagok részéről egy évre 2 kor. — Minden pénzküldemény Bíró Gyula, tanítóképző-intézeti tanár, egyesületi pénztáros úrhoz, Kolozsvár, Esterházy-útea 21. sz. címzendő.

A lap szellemi részét érdeklő közlemények és reklamációk a „Méhészeti Közlöny szerkesztőségének Kolozsvár, Bástya-útea 2.” címzendők.

Közleményeink utánnomása a forrás teljes és pontos megnevezése nélkül tilos.

A kéziratokat nem adjuk vissza.

Reklamációkat csak a következő hónap 15.-éig és csak a postahivatal útján fogadunk el.

Felelős szerkesztő: Szentgyörgyi Lajos. Főmunkatárs: Nagy János.

Gödöllő.

Régi magyar dicsőségünk emlékével telített árnyas rengetegében nem szórakozik már hazánk nagyhirű nőalakjainak sorát az első ezredév végén bezáró ércznél maradandóbb emlékekkel körülvett mentő angyalunk, s egyszerűen nemes alakjának mása körül lágyan ringó léghullámok között, különös munkás nép zsongása hallható. Mennyire gyönyörködhetik benne Ő, aki annyira szerette azt a helyet ott a királyerdő tövében! Mily jól eshetik neki, hogy ezentúl a gödöllői koronauradalomban új munkássereg is dolgozik a magyar nép fölvirágzásán és anyagi jólétének emelésén; apró, csöndes munkások, akik jutalmat nem várva, panasz nélkül, észrevétlenül dolgoznak érte, akár csak Ő, Erzsébet királyné tette negyven éven keresztül!

S mindazok, akik mától kezdve gyakran el fognak járni tanulni és okúlni, azoknak a csöndes munkásoknak, a gödöllői m. kir. állami méhészeti, gazdasági és szakiskola kaptáiraiban lakozó méhecskéknél szorgalmából, gondozóinak tudásából, igyekezzenek általa népünknek és önmagunknak hasznára, nemzetünknek az új században is dicsőségére szolgálni!

Nemes lélekre valló gondolat volt a földművelési kormánytól,

hogy ezt az intézetet, mely *az egész világon első a maga nemében*, Gödöllőn állította föl, áthatotta tervezőit az a lélekemelő gondolat hogy ott, ahol Erzsébet királyné oly jól érezte magát, minden munkás ember az Ő emlékének gyászával telítették s az Ő szeretetét a magyar nép iránt, az Ő lelkesedését a magyarság emelkedése iránt szívja magába; s mi, hazánk e bérezes részének igaz magyar fiai, szívünk mélyéből köszöntjük az új iskolát, mely a magyar méhészetnek otthont nyújt, művelőit pedig lelkesedésre buzdítja s abban a reményben, hogy hívatásának mindig meg fog felelni, kiáltjuk:

Éljen és virágozzék a gödöllői m. kir. állami méhészeti mintagazdaság és szakiskola.

Kohányi Gyula.

A gödöllői állami méhészeti gazdaság ünnepies megnyitása június 1.-én, délután folyt le. A hazai méhészet történetében új korszakot nyitó e főséges ünnepen avatta föl Darányi Ignác dr., földművelésügyi miniszter a magyar méhtenyésztés fejlesztésének czéljaira létesített azt az otthont, melyhez foghatóval egy nemzet sem dicsekedhet, melyhez hasonlót egy állam sem alkotott és melyet a tanulmányozására ott megfordult belgák, francziák és angolok is bámulattal magasztalnak.

Az időjárás sokáig tartott kellemetlenkedése után nyárelői ékességének annál szebb pompájában ünnepelt a természet is június 1.-én; minek kedvezéséből kora reggeltől sereggel ömlesztették a sűrűn érkező vonatok a Gödöllőre jött magyar méhészeket.

A legelsőek közt voltak Saárossy-Kapeller Ferencz, földm. min. osztálytanácsos, a gazdaság tervezője és létrehozója, Ambrózy Béla báró, a legnagyobb magyar méhész, Kovács Antal, országos méhtenyésztési felügyelő, a gazdaság létesítésében a miniszterium jobbkéze, a kerületi szaktanárok, sat. Majd megérkeztek a hazai, nevezetesen: Vámosy Mihály vezetésével az országos, Szentgyörgyi Lajossal élükön az erdélyrészi, továbbá a komáromi, pozsonyvidéki, rákosvölgyi, jászsági, szegzárdvidéki, sat. méhészegyesületek képviselőit a legjelesebbek, s az ország legtávolabb eső vidékeiről is a lelkes, derék méhésztársak. Igazán kedves jelenség volt látni, hogy Görgény-Szent Imréről Lótos János, az erdőőri

szakiskola munkavezetője is eljött erre az ünnepre, az oda- és visszautazás 4 napos fáradságait áldozva arra, hogy lásson, tapasztaljon.

A legszebb csapatot, számszerint mintegy 200 legelőkelőbb vendéget Darányi miniszterrel, Máday Izidor, min. tanácsossal, Wekerle Sándor, v. b. t. t.-sal, a közoktatásügyi minisztérium részéről Zsilinszky Mihály, államtitkárral, sat. délután külön vonat hozta.

A megérkező minisztert a mintegy 700-ra menő sereg demonstratív üdvözlése fogadta. Majd Ambrózy Béla báró üdvözölte Magyarországot méhészei nevében a minisztert, mély érzéssel megszokott ékesszólásával köszönvén meg a hazai méhészet javára létesített e remek alkotást

A hála és elismerés e megnyilatkozása láthatólag jól esett a miniszternek. Válaszában megköszönve ezt, a méhtenyésztés sokoldalú hasznosságát méltatta, különösen kiemelte, hogy főleg a kisember boldogulásának hathatós tényezője ez, s e nemes foglalkozás terjesztésében a néptanítókat és lelkeseket tekinti munkatársaiként; végül az okszerű méhtenyésztés tökéletesbitésének céljából létesült intézetet megnyitottnak jelentette ki és annak megtekintésére kérte föl a vendégeket.

Az intézeti személyzet, s a növendékek lakásai, a tanítási és munkatermek, muzeum, raktár, sat. belső helyiségek, majd a különféle rendszerű méhesek, pavillonok, méhszinek és dúczok, a mézelő növények termelésére szolgáló táblák, gyümölcsösök, sat. megtekintésében a minisztert Saárossy, osztálytanácsos és Kovács, felügyelő, a többi vendégeket pedig csoportonként a kerületi szaktanárok kalauzolták és szolgáltak magyarázatokkal.

Az intézet leírásáról más alkalommal; helyszűke miatt most még csak annyit, hogy a miniszter teljes elismerését és örömét fejezte ki minden fölött, s a látottak őt is, valamint kivétel nélkül mindenkit kellemesen megleptek.

Végül jóízű uzsonnával látta el mintegy 500 vendégét az intézet. Ennek kedélyes elköltése után esti 7 órakor külön vonat vitte a fővárosba a minisztert és vele érkezetteket, majd a többi vendégek is — bizonyára kedves emlékekkel — szétoszlottak.

Részünkről legmélyebb hála és dicséret Darányi Ignác dr.,

miniszter, Máday Izidor és Saárossy-Kapeller Ferencz, tanácsos, Ambrózy Béla báró, szaktanácsos és Kovács Antai méhtenyésztési felügyelő uraknak azért a Gödöllőért, melylyel az egész művelt világot megelőzte a magyar.

Teleki.

Temesvárra !

Igen tisztelt Méhésztársak!

A német, osztrák és magyar méhészek f. évi vándorgyűlése ügyében annak idején közzétett fölhíváson kapcsán van szerencsém a t. méhésztársakhoz azzal a kéréssel fordulni, sziveskedjenek a nevezett vándorgyűléssel kapcsolatosan rendezendő méhészeti kiállításra már most készülni. Megjegyzem, hogy díjazási czélokra nagy mennyiségű pénzdíjak, érmek és értéktárgyak állanak rendelkezésre és hogy a rendező bizottság azon lesz, hogy minden érdemes kiállító méltó jutalmát lelje. Nagyon kívánatos lenne, ha kiállítandó tárgyaikat a t. méhésztársak már most bejelentenek, már azért is, mert a három érdekelt ország külön-külön csoportosítása terveztetik és e czélból kívánatos volna már most tudni, hogy mi fog kiállításra kerülni, hogy a csoportosítást illetőleg a szükséges előkészületeket a bizottság idejekorán megtehesse.

Kiváló tisztelettel:

báró Ambrózy Béla,

a helyi bizottság elnöke.

Akik a kiállításon részt venni óhajtanak, azoknak a kiállítás rendezősége a magyar államvasutakon és a kezelésében levő h. é. vasutakon a személydíjszabásnál kedvezményt eszközölt ki. Ugyanis mindenki a rendező bizottság útján annak idején nyereendő igazolvány alapján nem a használt, hanem az annak alatta levő kocsii osztály menetdíját, a III. osztályban utazók pedig a II. osztály féldíját fizetik s ez a kedvezmény gyorsvonatokra is érvényes.

Útmutatás a kezdő méhész számára.

(Junius.)

Az idei tavasz sokáig szomorú emlékezetű lesz a méhészek lelkében. A vidáman beköszöntött kikelet ezerféle mosolygó ékes-

ségét az április végén garázdálkodó fagyok és havazások halálra dermesztették. A gyümölcsvirágzás, az erdei és réti virágok jó-részt, sőt az akácz kecsgettőben készülődő virágfürtjeinek sokat igérő bimbói is martalékaúl estek az időjárás rendellenességének. Május hideg, esős, zivataros mogorvasága miatt az itt-ott gyéren megmaradt virágok is senyvedtek, kelyheikben az ahhoz szükséges főtényezőnek: a nap melegének hiánya miatt erőlködve sem fejleszthettek édességet. A méhtörzsekben korán megindult és a tavasz elejének kedvezésével szépen gyarapodó nagyarányú fiasítás minden mézszékletet fölemésztett. A mézeslépek sejtjeit szárazra kinyalagatták szegény méhikéink, s mikor már sem lakásukban, sem a természetben táplálékot nem leltek, az önfönntartás ösztöne a fiasítás kihordására készítette őket, hogy éhségüket a fejletlenebb fiasításos sejtekben található péppel csillapítsák, vagy hogy az érettebb fiasítás kikelésének elejét vegyék. Némely szegényebb család — kivált ha tulajdonosa keveset törődött vele — május végén halt éhen e valóságos inségben.

A múlt hónap a gyakorlottabb méhészt is próbára tette; annál nehezebb volt a kezdők küzdelme, kivált ha a betelelés alkalmára hangoztatott azt a figyelmeztetésünket meg nem szivlelték, hogy a tavaszi időjárás netán bekövetkezhető mostohaságának esetére május végeig tartó mézszékletet tegyünk félre. Ime, az idei május czudarkodása igazolta a tartalék-mézszéklet szükségességét. Aki előre gondoskodott, könnyen szembeszállt az időjárás akadékoskodásával: legalább fönntartotta állományát, s ha hasznát nem vehetett is belőle, de visszafejlődésüket meggátolhatta. Ám aki fösvénykedett, bezzeg sirathatja méheinek pusztulását. Egy-egy keret méz, melynek értékét vegyük 2 koronára, a legnagyobb szükségben beadva, megmentett egy méhtörzset, aminek az értéke legalább 6—10 korona. Aki tehát 2 korona áldozatot sajnál arra, hogy háromszor-ötször annyi érték elveszését megelőzze: ne méhészkedjék. Ha valamiben, úgy a méhtenyésztésben leginkább megboszúlja magát a fösvényesség; — itt az idei szomorú tapasztalat példája.

Sietve megjegyzem azonban — a kezdők megnyugtatóására — hogy hasonló esztendő, mint az idei eddig volt, hála Istennek, olyan ritkán sujtja a méhészeket, hogy öreg társaink sem igen

emlékeznek ilyen keserű csalódásokra. Lám: hol voltunk tavaly is már ilyenkor! A rajok telezsongták a kerteket, a pörgető zakatolt, a méhész homlokáról a megelégedés, öröm sugárzott le. És most: csaknem siralmas állapotok — ismétlem: ott, ahol az előrelátás hiányzott.

Habár sok szép reményünk köddé foszladozott, a tavasz kezdetén ígérkezett kilátások megvalósulásáról tehát ábrándozni is hiábavaló, méz, raj nem lehet már oly bőven, mint reményleni véltük: ne csüggedjünk még! Odaadó szorgalommal és helyes gondozással fenntarthatjuk méhállományunkat, a tőkét; elégedjünk meg ezzel az idén, ha a kamatozás el is maradna. Általában azon igyekezzünk, hogy méheink léte biztosított legyen, a törzsek jól megerősödjenek, gazdagon jussanak telelőbe, s a jövő tavaszra netán szükséges tartalékmézet is begyűjthessék. Így jól elkészülve, s megerősödvé, a jövő évben inkább pótolhatják méhcsaládaink azt is, amit az ideai tavasz mostoha viselkedése miatt mulasztaniuk kellett.

A népességben elgyöngült törzseket — ha az időjárás továbbra is kedvezőtlen maradna — etetgetni kell, különben elpusztulnának. A sűrű népességű, de egyébként szegény családoknak is adjunk mézet, nehogy a fiasítást beszüntessék, vagy éppen kihordják.

Etetésre — nagyon természetesen — legalkalmasabb a lépseméz, melyet éles ágú evővillával fölboronálunk, s langyos vízbe mártva, adjuk a kaptárba. Ha ilyen nincs, vízzel hígított mézet föllangyosítva, s ezzel üres lépet telítve, vagy tálcán etetjük a méheket. Akinek még pörgetett méze sem volna, kandiszt (sárgacukrot) használ. Ezt előbb vízben fölfőzi, főzés közben lehabozza, s amikor langyossá hűlt, akkor adja a méheknek, éppen úgy, mint a hígított mézet. Egy rész mézre, vagy cukorra 2 rész vizet vehetünk, s összekeverés után — mint mondvá volt — langyosan nyújtjuk a méheknek. A következő alkalommal kevesebb mézet, vagy cukrot keverhetünk a vízbe.

Egyszerre nagy adagokban etessünk; a táplálékot mindig este adjuk a méheknek, hogy reggelig elraktározhassák. Aki szűk hordásban nappal etet, keserűen lakol járatlanságáért. Az etetett család népe ugyanis örömeiben kitör, más törzsek méhei ezt észreveszik, s minthogy a természetben kevés gyűjteni való akad, rab-

lasi szándékkal támadnak a mézet kapott családra. Ha az etetett nép ki nem törne is, a nappal való etetés mindig rablási veszedelemet okozhat; a méz áradó illata ingerli erre az idegen méheket.

Ha sekélyke tálczákon etetnénk is, apró zsúpdarabok, vagy finom faszilánkok úszszanak a mézen, nehogy belefutadjanak a méhek. Az este betett tálczákat reggel ki kell szedni, különben ismét baj (rablás) lehet.

A kasok népét is etethetjük sekélyke tálczákon, ha a tálczácskák alá annyi póczkot teszünk, hogy a lépekig érjen. Jobb azonban, ha a kasokat este konyhába visszük, esúcsra állítjuk, s a hígított langyos mézet, vagy föloldott kandiszt a lépütczába, akár a lépekre öntve, a kast lepedővel leborítjuk, a lepedőt körülkötjük és a kast csúcsára állítva, sarokba visszük. Reggelig ott marad, s csak akkor tesszük ki állandó helyére.

Reményelve, hogy az időjárás júniusra majd csak tisztességesbben viseli magát, a vadgesztenye- és — ott, hol a fagy kevésbé rombolt — az akácvirág fürtjei, valamint a rétek és kaszálók virágai még jó hordást adhatnak, sőt rajzásra is képesekké gyarapodhatnak a méhtörzsek. De minthogy a méhtenyésztés után rendes körülmények között várható haszon tekintetében az idej esztendő felét már elveszettnek tarthatjuk; mivel továbbá különösen május annyira meggyötörte méheinket, hogy június legszebb kedvezése esetén is hetekbe kerülne, míg rajzásra erősödhetnek a törzsek, a rajok csak későre jelentkezhetnének tehát, s megeshetik, hogy sem a rajok nem gyűjthetnék be téli szükségletüket, sem az anyacsaládok nem pótolhatnák a megoszlással okozott veszteséget: legajánlatosabb lesz, ha az idén nem rajoztatunk. Erősödjének meg jól a törzsek, hogy betelelésük és jövő tavaszi gyarapodásuk biztosított legyen és mikor már ezt elértük, további munkásságukat irányítsuk a mézgyűjtésre, ne az idén nagyon is kétes sikerű rajzásra. Ez legyen különösen a kezdő méhésztényező, mivelégből júniusban a következő módon gondozza méheit:

a) *Kasokban.* Ha már annyira növekedett a törzs, hogy rajzásra készülődik, de tartos bő hordásra nincs kilátás, ne engedje rajozni. Ezt úgy érheti el, ha a megkezdett anyabölcsőket kiszedi, s a kast gyöngébb család helyére állítja, a gyöngébb népet pedig a rajozni készült törzs helyére. Ha netán ez sem használna —

pedig száz eset közül, alkalmas időben végezve a helycserét, kilenczvenkilenczszáz czélt érünk — a mézzel telt veselépeket (két szélső lép) szedje ki. Meggátolhatja a rajzást úgy is, ha a csapott tetejű, tehát csonkakúpalakú kasra anyarácsot borít, s erre keretekkel ellátott ládikát állít. Ámde ezt olyankor tegye, amikor még kész anyabölcsők nincsenek a kasban, mert ha már elkészült a törzs a rajzásra, bármivel is nehezebben sikerül a raj kivonulásának a meggátlása.

Legjobb volna már úgy fenni a kasokat, tehát csonkakúpalakúakká, hogy a ládika fölhelyezésével a mézúr is meglegyen. Kasos méhészkedésre az ilyen átmeneti rendszer a leghelyesebb. Ha csúcsos a kas, könnyű abból 5—6 újjnyit lemetszeni, hogy a támadt nyílásra anyarácsot (Hanneman-féle rács) illesszünk és erre keretes ládikát állítsunk. Raj nem lesz (hiszen ez is a célunk), de a könnyen elszedhető mézben annál több a haszon.

A rajzásnak helycserével való meggátlására nézve még a következőket jegyzem meg:

Tudvalevő, hogy a mézért, sat. kijáró méh hazetértében nem a lakását, hanem lakásának a helyét keresi; azt is tudjuk, hogy a lakásuk kijáróján őrködő méhek a teherrel érkező méheket — ha idegenek is — szívesen bebocsátják. Ha tehát a rajzásra készülő törzset olyankor állítjuk valamely gyöngye nép helyére és viszont, amikor erősen gyűjt: a népes törzs sokat veszít és lemond rajzási szándékáról; idegen kasba vonúlt népét az örök szívesen fogadják, mert megrakodva jönnek, vagyont hoznak. Jó hordásban kell tehát a helycserét olyankor eszközölni, mikor a méhek sűrűn röpködnek, még pedig egyenes irányban távoznak és így is érkeznek. Bő hordás csak jó virágzaskor, csöndes, napos, meleg időben délelőtt tíz óráig van, olyankor, ha a megelőző napokon is csöndes, meleg idő, éjjel pedig harmat volt. Legszebben sikerül a helycsere, ha ilyen időjárásban délelőtt 9 és 10 óra közt eszközöljük azt. Délben, vagy délután ne tegyünk helycserét; délben a fiatal méhek is künn röpködnek, tájolnak, a herék szintúgy; délután csökken a hordás. Ezért van, hogy a 10—11 órán túl eszközölt helycsere veszedelemmel végződik, a méhek egymást támadják és a holtak egész serege födi a csatatért.

Ha netán kiváló jó hordás és tehát kilátás lenne arra, hogy

a rajok megvagyonosodhatnak és a méhészk inkább szaporításra számít, nem mézelésre: ám rajoztassa meg a kast; de az idén semmi esetre se engedjen többet egy rajnál. A raj kivonulását követő 4—5 nap múlva egy legszebbnek a kivételével szedje ki az anyaházakat, s a rajzott törzset állítsa a raj helyére és viszont. Ha alkalmas időben cserél helyet, a további rajzásnak elejét veszi.

b) *Kaptárban* sokkal könnyebb a rajzás meggátlása. Kaptárral általában kár is rajoztatni, mert mézben mindig több hasznot adhat a kaptár, mint a mit a raj ér. Az anyaházak leszedése, a költőtér bővítése (fiasításos keretek közé üres lépek beadása), a mézúr megnyitása, a költőtérből a mézes és 2—3 fiasításos lép elszedése (helyükbe üres dolgozós lépeket kell tenni) és gyöngébb családokhoz való beosztása mind olyan fogások, mikkel elejét vesszük a rajzásnak.

Kedvezőtlen idő esetén a rajokat etetni kell, hogy vissza ne maradjanak. Az erősebb kaptárokból 1—2 olyan fiasításos kerettel, melyből a méhek már kelni kezdenek, s melynek felső szélén méz is van, nagyot segítünk a rajokon.

A rajoknak az idén föltétlenül kiépített dolgozós lépekkel telt kereteket adjunk; ha ilyenek nincsenek, akkor a kereteket egészen megtöltő mülépeket, hogy annál kevesebb dolguk legyen az építéssel, tehát gyorsabban fejlődhessenek.

Az anyacsádok költőterének a bővítésére és a mézúrben is kizárólag kiépített dolgozós lépeket, vagy egész mülélapokat használunk, hogy egyfelől általában ne kelljen építeniük, másfelől herelépet ne építhessenek. Aki okszerűen akar méhészkedni, azon igyekezzék, hogy lehetőleg minél több kiépített dolgozós lépkészlete legyen. Különösen az idén, de általában mindenkor, nagy hasznára válik ez a méhészetnek.

A rajzás körülményeit, a méhészk teendőit a rajzás alkalmán, sat. múlt évi júniusi számunkban aprólékosan megírtuk; ez alkalmal két külön közleményünkre hívjuk föl kezdő méhésztársaink szives figyelmét.

A kaptárok fenékdeshkájának, a kasok aljának és az egész méhesnek állandóan tisztántartásáról, a méhellenségek ellen való védekezésről, a lépkészlet gondozásáról és arról is, hogy a méhes előtt tartott vályúból a víz ki ne fogyjon, meg ne feledkezzünk!

Teleki.

Méhészeti kiállítás Pozsonyban.

Ő cs. és kir. fensége, Frigyes főherczeg úr védnöksége.

Darányi Ignác dr., v. b. t. t., magy. kir. földművelésügyi miniszter, Desseveffy Aurél gróf, az O. M. G. E. elnöke, Pálffy István gróf, a pozsonyvármegyei gazd. egyes. elnöke, Brolly Tivadar, Pozsony város főpolgármestere diszelnöksége alatt rendezendő II. országos mezőgazdasági kiállítás Pozsonyban fölöleli a méhészeti kiállítást szeptember 7. től 21.-ig.

Az a szoros viszony, mely a mezőgazdaság és annak egyik ága, a méhészet között van, kizárja azt, hogy a gazda és méhész elváltan, külön utakon sikerrel küzdhessen érdekeiért.

Hazánknak valamennyi törekvő gazdája megjelenik majd Pozsonyban, hogy a földművelés, az állattenyésztés, a méhészet, a szőlőművelés és minden egyéb mezőgazdasági ágban bemutassa haladását, s tanulságot és okulást nyerjen.

Igen tisztelt méhésztársaim! Az országos munkából vegyük ki részünket mi is. Mutassuk be méhészetünket drága hazánk gazdaközönségének, hogy munkánk elért és bemutatott gyümölcse: kiállított terményeink által buzditást nyerve, zászlónk alá mentől többen csatlakozzanak hozzánk

A mezőgazdaság egyik-másik ága minden méhészt érdekel Pozsonyban kedvező alkalmunk lesz nemcsak méhésztársaink számát gyarapítani, hanem arra is, hogy ismereteinket a méhészet és mezőgazdaság terén élvezettel bővíthetjük.

Most kínálkozik jó alkalom arra, hogy párját ritkító mézünket ismertessük. állandó vevőket találjunk. Pozsony és Ausztria, főleg Bécs között, különben is nagyon élénk a forgalom és közlekedés; annál inkább növekedik ez a kiállítás alkalmából. Sok külföldi ember jön el hozzánk. Ezekkel ismertessük meg kitünő mézünket, mert ezek válnak vevőinkké, nem a méhészek.

A mi kötelességünk tehát, igen tisztelt méhésztársak, hogy a pozsonyi kiállításon hazánk és a magunk javára közremunkáljunk.

Bejelentő ivekkel szolgál: Valló János, csoportbiztos Pozsony-Ligetfalun. I méternél kisebb terület térdíjmentes; I méternél nagyobb területért is csak nagyon mérsékelt díj fizetendő.

A kiállítók számos kitüntetésben részesülnek. A kiállított tárgyak eladását a kiállítási iroda közvetíti.

*

A fenti sorokat szíves készséggel közöltük, nemcsak azért, mert tagtársaink között Pozsonyhoz közel lakók is örvendetesen szép számmal vannak, hanem azért is, mert azt tartjuk, hogy Pozsonyból az erdélyrészi méhészek sem maradhatnak el és nemcsak Temesvártt, de Pozsonyban is meg kell jelennünk! Hisszük, hogy a szíves szó nem hangzik el nyomtalanul a pusztában; s ebben a reményben, mint a magunkét, üdvözljük a pozsonyi kiállítást is!

A szerkesztőség.

A méhtetőről.

A M. K. nagyérdemű főmunkatársának fölkérésére általános tájékoztatásúl a következőket közölhetem:

Hogy a *Braula coeca* (méhtetű) nem a méh vérfolyadékát (haemolympha) szivja, hanem a méh szájából szivja föl a folyékony táplálékot akkor, midőn a méh eszik, előttem Pérez (ha jól emlékszem a névre) tapasztalalta. Mivel azonban észleletét csak egy kis, vidéki francia lapban tette közzé, ismeretlen maradt, elanynyira, hogy az én közléseimet a többek között az olasz Apicultore, a francia Apiculture is mint újat közölte; s csak mikor több francia lapban megjelent az észleletem, közölte az Apicultureben, hogy ő az evés módját már előbb látta, de bizonyítékot nem közölt.

Az anyaméhet pedig azért lepik el különösen, mert a méhek őt emésztett tápanyaggal táplálják, s ez sokkal jobb, mint a himporral kevert nektár, vagy méz, amivel a munkások élnek; és még azért is, mert az anya nem járván ki, rajta nincs a *Braula* kellemtlenségeknél kitéve

Elődsi-e? Commensalista e? Egyik se kifejezetten, hanem átmeneti alak e két csoport között.

Az említett adatok mind csak külső megfigyelésen alapúlnak. A *Braula* evésmódját, a kifejlett bogár boncztanát, sat. behatóan részletesen ismerteti Lósy József úr, középisk. tanár, a rovar-tani állomás asszisztense, egy szép, terjedelmes, számos képpel és táblával illusztrált tanulmányában, mely a *Kísérletügyi Közlemények*

legújabb füzetében jelent meg. Aki a Brauláróról részletesebb tájékozást kíván, ebben a tudományos szempontból rendkívül becses értekezésben mindent megtalál, amit mostanáig tudnak. Lósy úr különben még folytatja vizsgálatait. Eddigi meglepő eredményei után főleg bogár-anatómiai és fejlődéstani szempontból még sok becses adatra van kilátásunk a Braulára vonatkozó vizsgálataiból.

Pusztítását külföldön naphtalinnal próbálták meg, állítólag jó sikerrel. A kaptár aljdeszkájára terített papirosra naphtalinport hintettek. Egy éjen át a Brauiák mind lehullottak, s a méhek nem szenvedtek.

Dr. B. S

Rajoztatás.

A méhtörzsek munkálkodásának egyedüli célja: fajfönntartási ösztönük kielégítése. Fajuk fönmaradása végett a nyár szakán folytonosan szaporodnak, tavasszal azért, hogy újabb és újabb családokra, államokra oszoljanak, vagyis rajokat bocsássanak ki, avontúl pedig azért, hogy a megoszlás által meggyüngült törzsek a veszteséget pótolják, az újonnan alakult családok pedig még sűrűbb népességűek legyenek, hogy tehát létük főtényezői: a számszerint való sokaság, s a sok dolgos munkájának eredménye, az élelmi szükséglet beszerzése biztosított legyen. Mintha csak lelki értelemmel működnének, oly megkapóan, annyira bámulatra gerjesztően nyilatkozik meg e csudás kis bogárkák ez ösztöne. És mégis mennyire csalódnak néha — hogy úgy mondjam — számításaikban! Hányszor megtörténik, hogy éppen rajzási ösztönük kielégítésének áldozataivá esnek!

Rendszerint akkor rajzanak a méhek, mikor a természet legbujább, legtöbb a virág, leggazdagabb a mézelés. De az is megtörténik, még pedig nem is ritkán, hogy a derűre-borúra való rajzás után hirtelen tartós kedvezőtlen idő következik, szikár, szeles, vagy hideg esős idő jár, avagy kiapadnak a mézforrások és a rajzással megoszlott törzs is, meg a raj is tengődik, nyomorog, silány marad, telelőre nem képes és még őszszel elpusztúl, vagy a jövő tazon válik valósággal gyötrelmére a méhésznek. Mire való az ilyen vergődő méhészkedés, ha elejét vehetjük ennek? Inkább egy erős, népes, gazdag törzs, mint három hitvány raj! Az

előbbi kevés dolgot, de annál több hasznot ad gazdájának, míg a sok silány raj csupa boszúság; azoknak adnunk kell, nehogy tőlük várhatnánk. Különösen az idén ne rajoztassunk tehát és ne kockáztassuk állományunk idei létét, vagy a legjobb esetben jövő tavaszi gyarapodását.

Meg a legkedvezőbb körülmények és legjobb időjárás esetén sem várnám be — ha ugyanis szaporítani akarok — a méhek rajzási szándékának szabad megnyilatkozását; azaz: nem lesném hettegig — sokszor mégis hiába — a rajzást, hogy hozzá még annak a befogásával is időt vesztegessenek, bajlódjam és esetleg megtörténhessék, amit a rajzás után megváltozható időjárás következményéről mondtam.

A méhek tavaszi itatásának nagy jelentőségéről, módjáról, és szép eredményéről elégszer volt már szó e lapban, de sajnos, nagyon kevesen követik a jó tanácsot. Pedig a méhek tavaszi munkálkodásával egyidejűleg megkezdett és az időjárás állandóvá enyhüléseig folytatólag itatott családok legalább három héttel előbb fölszaporodnak népességükben, mint azok, a melyeknek vizet nem adunk. De mivel az itatás már idejét múlta, nem erről akarok szólni, hanem a rajoztatásnak korábban való eszközléséről. Mégis meg kell jegyezmem, hogy a tavasszal itatott családtól — mert népe legalább három héttel előbb fölszaporodott — annyi idővel hamarabb kaphatok rajt.

Tegyük föl, hogy az idén még annyira javuló időjárás következményeül esetleg rajzásra készülnek a törzsek. Ugyan mikor kapjuk meg azt a természetes rajt? Lesz-e még alkalma megvayonosodni, az anyatorzsnek pedig a veszteséget pótolni, mikor a rajzásra való bomlással éppen a legjobb hordás ideje illan el?!

Rajozzék tehát az a család akkor, amikor a méhész akarja, amikor emberi számítás szerint még a várható jó hordás ideje le nem telt és a téli szükségletet jól begyűjtheti a raj.

Mi a raj? Nem egyéb, mint a külső munkásoknak a megválása az anyatorzstól. Hogy ez így van, az igazolja leginkább, hogy a rajzott törzsből egy-két napig — míg ugyanis a belső munkások lassanként külsőkké nem válnak — alig röppen ki szórványosan néhány méh. Ezt tudva, ne várjuk be — ha már rajoztatni kívánunk — hogy saját szándékuk szerint választott időben

tehát — kivált az idén -- későn váljanak ki a külső munkások az anyatorzstól, hanem avatkozzunk a szándékukba és végeztessük velük a megválást, tehát a rajzást akkor, amikor nekünk tetszik.

A műtét sokkal egyszerűbb, semmint gondolnók. Egy üres kast jól kitisztítunk, belső oldalát rajfúvel jól megdörzsöljük és valamely népes, erős, gazdag kas lépeiből egy tenyérnyit, melyben fődött, s nyílt pasítás és pete is található, az üres kas oldalába a csúcstól számítva egy jó arasznyira beszúrt két pálczikára (a pálczák egymástól 3—4 újjnyira essenek) fűzzük, a pálczákat most a kas túlsó oldalába szúrjuk, azután a lépdarabot úgy illesztjük a kas innenese oldalához, hogy szélei a fonadékot érijék, mert így csakhamar a kashoz kötik a méhek a lépet, s néhány nap múlva, — előbb megforgatva, hogy a léptől megszabaduljanak -- kihúzzuk a pálczákat, a nyomukban támadt nyílást pedig a kason betapasztjuk. (Ügyelni kell arra, hogy az üres kasban a pálczákra fűzött lépdarab azzal a szélével jusson lefelé, ahogyan a telt kasban volt.) Ekkor langyos hig mézzel belül jól megpörmetezzük a kast és az erős, népes, gazdag törzs helyére állítjuk, ezt pedig legalább 2 méternyire távolabb tesszük. Ha tegnapelőtt, s tegnap jó idő és az éjjel harmat volt, s ma sűrűn hordanak a méhek, a délelőtt 10--11 óra között végzett műtét eredménye erős, népes raj lesz. Ha kezdetben vonakodnának is a méhek az üres kasba bevonulni, senkit se aggaszon ez; este szép rajt lát ott, mely a lépdarabban levő petéből azonnal anyát kezd neveleni. Arra is tekintettel kell lenni, hogy ezt a rajoztatást olyankor végezzük, amikor már herék is vannak a telepen, vagy legalább kereffiasítás valamely kasban, hogy a nevelendő új anya megtermékenyülhessen.

Ha valamely kasban többé-kevésbé fejlett anyabölcsőt találunk, természetesen annál jobb, ha egy lépdarabkával azt megszük ki és fűzzük az üres kasba tűzött pálczákra.

Ezzel a móddal hetekkel előbb megejthető a szaporítás, s úgy a raj, mint az anyacsalád biztosabban gyarapodhat a jó mézelés kedvező alkalmából. No meg nem kell a rajra lesni, befogásával bajlódni.

Az is figyelemre méltó, hogy az anyatorzs — mivel nem akkor rajzott, amikor esetleg szándékozott volna, hanem számítá-

sába beleavatkoztunk, külső, tehát vagyonszerző munkásaitól megfosztottuk — abban az esztendőben aligha rajzik; és ha mégis bomlanék azzal a készülődéssel: helycsere — és a túlságos rajzást meggátoltuk.

Ha kas helyére kaptárt állítunk, akkor is sikerül az ilyen rajzoltatás, habár kissé nehezebben adják meg magukat sorsuknak a méhek.

Kaptárban tenyésző erős törzsszel is rajzoltathatunk így. A jól kitisztított üres kaptárt belül rajfűvel jól bedörzsöljük, langyos hig mézzel megpörmetezzük, s 8-12 üres dolgozós lépet, vagy műlépet mindkét oldalon szintén megpörmetezve berakunk, az erős kaptárból egy anyagázás, ha ilyen nincs, nyílt fiasításos és petés lépet is beteszünk, az ablakot beillesztjük, a kaptárt becsukjuk és az erős törzsszel telt kaptár helyére, ezt pedig máshova állítjuk.

Ismétlem: ezt a rajzoltatást csak erős, gazdag törzsszel, bő hordáskor, kedvező időjárás esetén, délelőtt 10-11. óra között eszközöljük.

Teleki.

A rajok befogása és ápolása.

A természetes raj rendszerint valamely fa ágára, bokorra, kerítés fonadékára száll meg, sőt néha falrepedésbe vonul. Nem azért ül meg ezekre a helyekre, hogy ott állandóan megtelepedjék, hanem azért, hogy az anyatörzstől elszakadt, hozzátartozói oda csoportosulva, s a megválás izgalmait mintegy átpihenve, onnét egy tömegben fölkerelkedvén, állandó otthont, új hazát, valamely *üreg*t keressen magának a raj.

A megült rajt füstöléssel, a faág rázásával, a méhek söprésével, zajjal, lármával befogni a legügyetlenebb eljárás, mert a méhek fölingerlődnék, a méhészt összeszúrják, az anya is veszedelemben foroghat és az izgalmas, fáradságos bajlódással — kivált aki piszkos, penészes kast használ — nem ér cél: másnap sokszor hült helye a rajnak.

Valóban csudálatos, hogy az alább közölt legkönnyebb módot a kezdő méhészek nem igen akarják a rajbefogásra használni.

Egy alkalmas kast tisztítsunk ki jól, dörzsöljük meg belül rajfűvel és pörmetezzük meg langyos hig mézzel; fektessük a mé-

hek járásának útjában valamely fa ágai közé olyankor, amikor a raj kíválni készül: bizonyára abba vonúl, nem a fa ágai közé, mert az a kas üreg, és mert a rajfű és langyos méz illata is odacsalogatja.

A künn kóválygó raj közé hosszú póznán fölnyújtott ilyen kasba szintén szépen behuzódik a méhsereg; csak oldalvást, azaz fekvő helyzetben, vagy nyílásával lefelé tartva, kell a kast fölnyújtani.

Ha már megült a raj, legyen az faágon, bokron, kerítésen, vagy akár hol, a mondottak szerint jól elkészített kast helyezzük a rajcsomó fölé oly módon, hogy nyílásával közel essék a méhgomolyhoz, s hagyjuk magára; amíg a számára kiszemelt kaptárt felszereljük, szépen belevonúl a kasba.

A raj állandó otthonaúl szolgáló kaptárt takarítsuk ki jól, s a raj nagyságához mértén rakjunk bele 8—10 keretet. Nemcsak az idén, amikor az idő haladottsága és a kilátások kedvezőtlenége miatt föltétlenül kívánatos, hogy a rajok minél előbb meggyarapodjanak, hanem részemről általában mindenkor ajánlatosnak tartom, hogy a rajnak — ha csak lehet — dolgozós lépekkel, vagy műlépekkel telt kereteket adjunk. Hasonlíthatatlanul gyorsabban fejlődik a raj, ha építenie nem kell. Aki azonban szép dolgozós lépekre kíván szert tenni, jó hordás esetén lépkezdéses kereteket ad a rajnak.

A rajfogó kasba vonúlt rajt sokan azonnal, mások csak este helyezik a kaptárba. Mind a két esetre annyi a pro, mint a kontra. Ne vesztegessük ezzel is a lap szűk terét, hanem hagyjuk kinek-kinek tetszésére az idő megválasztását. Én este felé szeretem végezni ezt. Mielőtt a rajt a kaptárba lakolnók, dörzsöljük meg a kaptár belső oldalait rajfűvel, pörmetezzük meg úgy a kaptárt belül, mint a lépeket mindkét oldalon langyos híg mézzel, s rakjuk be a kereteket. Ekkor illesszük föl a sóprőgaratot, a kast pedig melybe a rajt fogtuk, vigyük a kaptárhoz, egy-két szippantás füstöt fűjünk a méhekre, zökkentsük csúcsára a kast, s kissé rázzuk is meg, hogy a méhek egy gomolyba essenek. Így szépen beönthetjük a rajt a garatba, melynek sima bádogg oldalain lesiklanak és a lépekre húzódnak a méhek. A kasban netán bennmaradt néhány méhet rázzuk a garatba, melynek sarokra járó mellső falát

csapjuk föl; ezzel elzártuk a kaptárt, a méhek nem juthatnak ki, hanem szépen elhelyezkednek a lépeken. Aki ezt bevárni nem akarja, a garat ékszerűen végződő fenekéről egy szál lúdtollal a keretek alá betereli a méheket, az ablakot a keretekig tolva, beilleszti, a kaptár ajtaját beteszi és reggel benéz a kaptárba, hogy nincs-e valami igazítani való, vagy hogy a keretek alól az esetleg mutatkozó szemetet a kaparóval kikotorja. Reggelre szépen elhelyezkedett a raj, sőt a múltépeken már meg is kezdte a sejtek falainak a kihúzogatóását.

Alkalmos időben 8-10 napig nem kell a rajt háborgatni, legfőlegb egyszer-kétszer levesszük az ablak küszöbdeszkáját, a kaparóval a keretek alá nyúlunk, hogy a hulladékot, morzsalékokot — melybe a viaszmos pilléje petézni szokott — kihúzogassuk.

Kedvezőtlen időjárás esetén valamely gazdagabb törzstől elvett egy-egy mézes léppel segítsük, vagy pedig etessük a rajt.

Amikor már az ablak mögött levő utolsó keretet is munkába vette a raj, két-két telt keret közé helyezett egy-egy üres léppel, vagy múltléppel bővítjük lakását. Egyszerre csak két kerettel toldjuk a költőtér; s ha jó idő jár, néhány nap múlva ismét adhatunk két keretet a rajnak. Így lassanként megtelik a költőtér, s a mézúr is megnyitható — ha ugyan jó idő jár.

A mézúrbe az üres keretek közé jó lesz egy fiasításos lépet is föltenni, hogy a méhek hamarabb fölszokjanak. Vigyázzunk, nehogy az anya is följusson a fiasításos léppel.

Aki csemegemézre dolgoztat, múltép helyett csak mintegy egy centiméternyi múltépszeletet ragaszt a mézúrbe tett keretekbe. Akár a mézúrben, akár a költőtérben használjunk lépkezdéseket, lépnyomokat, iránylépeket, a keret felső léczének belső oldalán, a közepén, egyik saroktól a másikig, tehát végig nyúlják az a léczen, mert ha csupán a lécz hosszának a közepére illesztünk egy kis lépkezdést, a lép további építésével a keretlécz élére kikanyarodnak a méhek, s zűrzavaros, rendetlen építkezés lesz.

Elvi dolog, hogy ősre egyenlően erősekké növeljük méhcsaládainkat; ezért a gyarapodásban hátramaradó rajokat a gazdagabb törzsektől elszedegetett egy-egy mézes és érett fiasításos kerettel segítgessük koronként.

Teleki.

A mi dolgaink.

Igen, ezek »*a mi dolgaink*«! Milyen nehéz is ez a mi -- különben annyira gyönyörűséges — dolgunk, ha az idő »*nem úgy adja*«, amint mi óhajtánók. Szegény kis bogárkáink, mennyit szenvednek még most is! Hisz az egész május nem volt egyéb egy rossz ápriliséknél. Április 29.-e úgy elsöpörte a természet gyönyörűségeit, kedves méhecskéink terített asztalának bájos és dús áldásait, hogy a csapást messze időkig érezni fogjuk. Hiszen 5—6 fok hidegre ébredünk, s nem maradt egy virágkehely sem, melyből reggelit szürcsölhettek volna méhikéink; nem egy kiszökkenet rügyecske, mely megmenekedhetett volna. Pedig soha sem volt szebben, bővebben megrakva Isten terített asztala *a mi kedves munkásaink számára*, mint éppen arra a reggelre virradólag. Akác, szofora, sat már szépen neki indultak, s még ma is úgy állnak, mintha légték volna. Pedig milyen dús áldás mutatkozott azokon is általában mindenfelé.

Elképzelhető tehát, hogy május 4.-én tartott első tavaszi választmányi ülésünkön milyen lehangoltság nehezedett lelkeinkre, habár az az napi idővel és ügypársaink szépszámú egybesereglesével elégedettek lehetünk volna, magunk közt látván Szamos-Újvárról Voith Gergely, s még sok új, lelkesnél-lelkesebb társat és csaknem teljes számban »*öregebbjeinket*« is. Másik Voith Gergelyünknek gyönyörű alkotásaként diszlő, 99 méhcsaládra berendezett pavillonunkban telelt kedves méhtörzseinket — a tavasz fölötte mostoha viselkedése daczára is — kedvező állapotban találtuk.

E szép pavillon létrehozásáért itt is, ismételten áldjuk emléket néhai Bánffy Dániel báró, volt elnökünknek, s mindazoknak, kik e remekmű megalkotásában dicsőséggel osztozkodtak.

Telepünket a nyári időszakra e napon nyitottuk meg újlag az érdeklődő közönség számára, mely alkalommal gyakorlati előadásokat is tartottunk. A múlt évben szokásossá lett vasárnap- és csütörtök-délutáni összejöveteleket e naptól kezdve az idén is — gyakorlati előadással kapcsolatosan — tartottuk meg, az időjárás kedvezőtlenlége mellett is eddig elég szép közönség megjelenésével és tartjuk meg ezután is.

20.-án pedig Horváth Pál, ev. ref. egyházkerületi pénztári ellenőr, legfiatalabb, de annál lelbesebb méhésztársunk szakértelemmel gondozott kolozsvári méhesébe sereglettünk össze, hogy rövid időn elért szép eredményeit, nagy haladását élvezettel szemléljük, s bámuljuk meg, mire képes az olyan tehetség, kit Isten a lelki hincsekkel oly bőven megáldott. Kolozsvárra ránduló méhésztársainknak a legmelegebben ajánljuk, hogy Horváth Pál úr

meglátogatását, méhesének megtekintését el ne mulasszák; lakása és méhtelepe a »Monostori-út«-ból kiágazó »Zsák-útczá«-ban van.

Elismeréssel emlékezünk meg Voina Miklós, vajdeji gör. kel. néptanító úr, egyesületünk legújabb tagjának dicséretes törekvéseiről, ki vidékén (Hunyadvármegye) az okszerű méhészet fölkarolásának, a tömörülés eszméjének lelkes munkása. Nemes igyekezete szolgáljon másoknak, különösen a néptanító uraknak követendő példaadásul.

A temesvári vándorgyűlésre és kiállításra készülődjünk! Lelkesüljünk és lelkesítsünk!

Hogy az időjárás ennyire megviselte méhészetünket, még nem szabad csüggednünk, habár méheinknek még mindig segítséget kellett nyújtanunk. Május második felében is még nem egy méhesen láttuk, hogy éhen özönlenek ki lakásaikból a méhek. A gyakori jégzáporok utolsó reményeinket is megsemmisítették. Etetnünk kellett tehát, várva, lesve a jobb időt. Végre ma, május 29.-én beköszöntött az első meleg nap, s mikor e sorokat egyesületi méhesünkön írjuk, sokat szenvedett szegény méhikéink lázas mohósággal fáradoznak, hogy valamit gyűjthessenek.

Mi pedig készülünk a június 1.-én tartandó, s impozánsnak ígérkező *gödöllői országos méhészeti ünnepre*.

Dicséret és dicsőség ez újabb alkotásért is, fennkölt szellemű miniszterünknek: Darányi Ignác dr. úr ő nagyméltóságának.

Szerkesztői üzenetek.

B. S. dr. úrnak Bp.-en Nagyon becses közleményeért hálás köszönettel adózunk. — **T. S. úrnak T.-Szt.-Gy.-ön.** A rajzás korlátozására és meggátlására nézve sikeres eljárást méltóztatik e számunkban találni Egyebekben magánlevéllel tisztelgünk. — **V. M. úrnak V.-en.** Az egyesületünk telepén készülő kaptár országos méretű, bélelt (kettős) falazatú, föl van szerelve, festetlen; méreteiben és felszerelését illetőleg olyan, mint az Ön említette kaptár. — **Többeknek.** Az egyesületből év közben kilépni nem lehet.

Tartalom: Gödöllő. *Kohányi Gyula.* — *Teleki.* — Temesvár. *Báró Ambrózy Béla.* — Útmutatás a kezdő számára. *Teleki.* — Méhészeti kiállítás Pozsonyban. *A szerkesztőség.* — A méhtetűről. *Dr. B. S.* — Rajoztatás. *Teleki.* — A rajok befogása és ápolása. *Teleki* — A mi dolgaink. — Szerkesztői üzenetek. — Hirdetések.

Nyomatott Gámán János örökösénél Kolozsvárt, Kossuth Lajos-utca 10. sz.

Apró hirdetések.

E rovatban az Erdélyrészi Méhészegyesület tagjai 2 sorig ingyen hirdethetnek; ezen fölül minden félhasábos petit sor 8 fill. Akik nem tagjai a méhészegyesületnek, soronként 16 fillért fizetnek.

Megrendelés céljából a következő szaklapokat ajánljuk:

Szárnyasaink. Az egyedüli magyar nyelvű baromfitenyésztési képes szaklap, mely a baromfitenyésztés összes ágaival, a baromfiak betegségeivel és ezek gyógykezeléseivel foglalkozik. A lap az Országos Baromfitenyésztési Egyesület hivatalos közlönye; szerkeszti Parthay Géza egyesületi igazgató. Előfizetési ára egész évre 8 korona, félévre 4 korona. Mutatványszámokat szívesen küld a kiadóhivatal: Budapest, Rottenbiller-útcza 30. sz.

Vadászat és Állatvilág. Vadászati, zoológiai és kynológiai képes szaklap. Bársony István és Fónagy József közreműködésével szerkeszti Parthay Géza. Előfizetési ára egész évre 8 korona, félévre 4 korona. Mutatványszámokat díjtalanul küld a kiadóhivatal: Budapest, Rottenbiller-útcza 30. sz.

Szőlőseti és Borászati Lap.

Megjelen Kecskeméten, minden héten csütörtökön. Szerkesztő és kiadó tulajdonos Maurer János Kistemplom-tér 189. sz. Előfizetési ára egész évre 8 K. félévre 4 K. egyes szám ára 20 fill.

Az „*Olcsó oksz. méhészet*“ cz. munka II. kiadása 2 korona; kapható a szegvárdvidéki méhészegyesületnél Szegvárdon.

Eladó pávák

Tóth Ferencz ev. ref. harangozónál Kolozsvárt, magyar-utczá.

Mézpörgető, méztartó bádog-edény jutányos áron kapható Zeiler Géza bádogosnál Kolozsvár (Mátyáskirály-utczá 4.) Ugyanő elvállal *mindennemű bádogos munkát. Javitásokat* jutányos áron, pontosan teljesít. Árjegyzékét kívánatra bérmentve küld.

Nagy méhtelep létesítéséhez

sürgősen társat keres egy gyakorlott méhész, akác- és tisztos-füvből jó hordást adó helyen; esetleg bárhol, ahol a viszonyok kedvezőbbek, mint lakóhelyén. Az illetőnek nem kell éppen szakértőnek lennie, a méhest magam rendezném be és vezetném. Jelenlegi állomány 86 család, tehát elég tisztos séges alap. Közlebbi értesítést csak komoly ajánlatokra adok.

Szabó Kálmán, méhész. **Debreczen,** Eötvös u. 37.

Biedermann Ferencz

Erdélyrészi Műléggyára Kolozsvárt, Rákóczy-ut. Kilója 4 kor. 4) fill.

5 kilós postacsomag franko.

Viszontelárusítók kedvezményben részesülnek.

Eladó méhanyák

csak 2 korona. Szállításért jót állók, közlöttekért felelősség.

Petrovits Ferencz

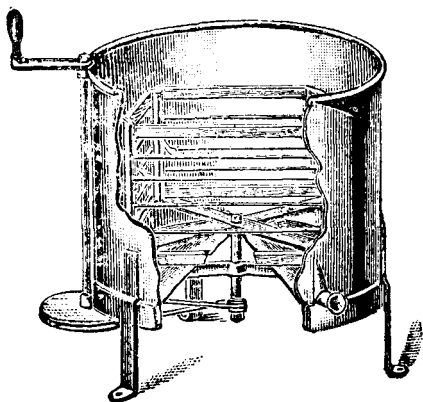
okszerű méhtenyésztő.

Ó-Szőny. (Komárom vm.)

MAGYAR FÉMLEMEZIPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

VII., Gizella-út 53. sz. BUDAPESTEN. VII., Gizella-út 53. sz.

Ajánlja saját gyártmányú, kiváló minőségű méhészeti cikkeit a legolesőbb gyári áron.

Mézpörgető-gépek,
4-féle szerkezetűek.

Hanneman-féle anyarács, egész új; szárnyaikat a méhek meg nem sérthetik.

Mézsűrítő,
egyszerű és dupla.
Lépfődelező-tálcák.

Ismertető csillagok.

Viaszolvasztó üst, legújabb σ szerkezetű, 2-féle szerkezet.

Méztöltő edények.

Mézkieresztő-fazék, dupla fallal.

Méhpörmetezők.

Méhsöpörő-készülék.

Anyásító-készülék,
egész új.

Méhszőktetők.

Mézszállító-edények minden nagyságban.

Rajfücskendezők.

Etetőtálcák.

Méhészpipák.

Füsttűvők.

Füstölő-gépek (Smoker.)

Megrendelésre készítünk minden a szakmába vágó tárgyat.

Árjegyzéket magyar, vagy német nyelvben kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

3-6

Magyar FéMLEMEZIPAR R.-társ.

**Az első magyar
kereskedelmi méhtelep**

tulajdonosa:

Kühne Ferencz

Budapesten, (3—8)

I. ker., Attila-útcza 99. szám.

Kitüntetve minden kiállításon

számos díszoklevéllel, arany- és ezüst-érmekkel, pénzjutalmakkal, oklevelekkel és elismerő iratokkal.

Szállítója számos méhészeti egyesületnek, a m. kir. méhészeti felügyelőségnek, a méhtenyésztési szakközegeknek, s a méhtenyésztés terjesztésével és tanításával foglalkozó szakintézeteknek, sat.

— Az egyedüli kereskedelmi méhtelep, mely az ezredéves kiállításon a legmagasabb kitüntetést: a „Kiállítási nagyzérmet“ nyerte. —

Műhelyeimben nagyban, kifogástalanul, pontosan és méltányos árban készíttetem és raktáron tartom a következőket:

Mindenféle méhkaptár, a kaptár-készítés eszközei, keretkészítőgépek, keretléczek, távolságkapcsok.

Hanneman-féle rács horganylemezről, teljesen tiszta, sima és pontos nyílásokkal.

A mézpörgetés és viaszolvasztás eszközei, méztartók, mézszállító bödönök és mézesüvegek, mint: kitűnő jó mézpörgetők, viasz- és mézolvasztó-eszközök, mézesüvegek, mézeshödönök jó erős pléhből; továbbá öt kilós szállításra nagyon alkalmas bödönkék.

A méhek kezeléséhez szükséges összes segédeszközök a legjobb anyagból. Keretfogók, keretvillák, a kaptártisztogatás eszközei, lépfődelező kések és készülékek, anyazárkák, herefogók, herekirekesztők.

Minden kaptár, segédeszköz, sat. személyes fölügyeitem mellett készül és csak a legsikerültebbek kerülnek a megrendelőhöz. — Valamennyi tárgy a legjobb és a célnak leginkább megfelelő tartós, jó anyagból készül. — A rendestől elütő kaptárokat és eszközöket csekély árkülönsséggel készítem.

Képes főárjegyzéket az 1902. évre kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

Valódi Rietsche-féle mülépprések minden nagyságban, öntéses formákban.

Mülép amerikai hengergépen készítve, a legtisztább méhviaszból. A viasz tisztaságáért szavatolok

A raj befogásához és elhelyezéséhez szükséges összes eszközök. Rajfogók és rajfőcskendezők.

Az etető-eszközök különféle, legcélzszerűbb nemei; továbbá itatóedények és itató-vályúk.

Füstölő- és védekező-eszközök, Füstölők, smokerek, pipák, füstölő és elkábitó anyagok, méhészsapkák, szem- és orrvédők és keztyúk

A méhészeti irodalom ermékeiből a legjobb és a legkedveltebb szakmunkák.

Viaszkiválasztó présem

15 koronáért és szállítási díjért; valamint

Gyakorlati útmutató a méhek tenyésztésére

című könyvecském 95 fillér beküldése mellett, bér-

mentve még megrendelhető: .....

Bacsokay Sámuel, méhészkeri elnöknél; Csap, Ungmegye.

LUCIO PAGLIA

nagy kereskedelmi méhtelege

CASTEL SAN-PIETRO EMILIA-ban. ITÁLIA.

Minden külföldi és nemzetközi kiállításon kitüntetést, az olasz király ő felsége részéről legmagasabb dicsérő elismerést nyert. — 32 évi gyakorlat. — Megrendelőinek száma évről-évre növekedik.

Legtisztább olasz fajú anyák,

továbbá $\frac{1}{2}$ — $1\frac{1}{2}$ kgr. súlyú rajok szétküldése üres lépekkel, mézzel, viasszal. A megrendelések leggyorsabb és legpontosabb eszközlése. Az anyák **tiszta fajnevelésére** különös gonddal **csakis erős törzseket** használ a tulajdonos, kinek **ÁLLANDÓ felügyelete és vezetése a faj kiválóságára, termékenységére és szépségére** nézve, sat. a legjobb **biztosíték.** (2—4)

Ki akar

ezészerű, s e mellett olcsó méhészeti eszközöket, mint: **emailrozott** v. **bádog-mézpörgetőt** minden nagyságban, 16 koronától följebb, **fölül, v. alul hajtó szerkezettel, lépfődelező eszközöket, viaszolvasztót,** továbbá fából, v. szalmából minden rendszerben készült **kaptárokat, méhészsípkát, kesztyűt, füstölőgépet, lépkést, keretfogót, rajfogó-készüléket, fűcskendőt, anyásító-készülékeket, etetőedényeket, zárórácsot, tolokákat, keretszögező-gépet, távolsági kengyeleket, v. horgokat, szalmavánkosokat, méhésztűt, mézesüvegeket, méhészkönyveket, stb. ?**

Annak meg kell

előbb hozatnia **ingyen** az **illusztrált** és a havi emléketetőkkel ellátott **Simmich-féle árjegyzéket,** mely egyúttal különleges prospektus a **Simmich-féle szalma-népkaptárokról, mézpörgetőkről, etető-készülékekről,** sat., s mely az **egyedül-gyártásra** átvett, szabadalmazott és a legnagyobb eredménnyel alkalmazott, s felelősség mellett **tiszta méhviasszból** készült **Alfoncus-féle mülépről** is — kilója 4-80 kor., $3\frac{1}{2}$ kgr. 16-20 kor. — közöl ismertetést. Az egész mülép biztos beragasztásának módjáról minden küldeményhez nyomtatott utasítást csatolok.

5 - 12

SIMMICH F.

első osztr.-sziléziai kereskedelmi méhtelege
Jauernig-ban (Osztr.-Szilézia).

A legmagasabb állami érmekkel és miniszteri dicsérő-oklevelekkel, stb. kitüntetve

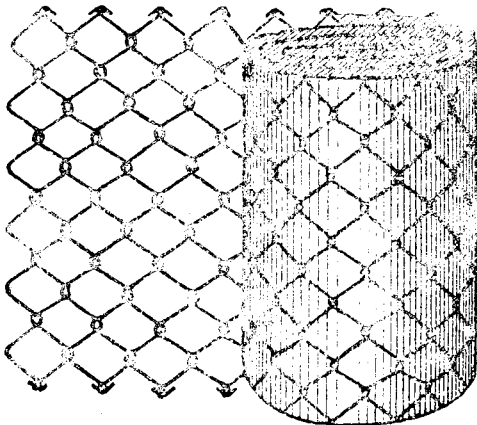
LÉBER GYULA

első erdélyi sodrony-szövet-fonal és szitaáru-gyára KOLOZSVÁRTT,

Egyetem-útcza 12. Telefon: 439.

1—12

Ajánlja minden, e szakmába vágó munkáját, úgymint: kertek, sirhelyek, sat. bekerítéséhez való **gépfonatait**; majorsági udvarok **fonattal való bevonását**; pincze, padlás, felsővilágossági, magtár- és éléskamra-ablakok **rostélyzatát**; **áthányó-rostákat** szér, kokszt, kavics válogatásához; **szikrafogókat** gépekhez, zöldre festett légy-szövetet; **szelelő- és löhere-rostákat**; **Backer-féle rostákat** és egyébféle hasznalatra **vas- réz- és cziinszöveteket**; **Kruppa-sodrony-szegélyzeteket** különféle mintákban; **tákerembe foglalt rostákat** és **szitákat**; ruganyos **ágybetéteket** (matracz); **sodronylábtörlőket**. — **Aczél-tüskés sodrony kertek, delelők, sat bevonásához.** **Képes árjegyzékkel kívánatra ingyen és bérmentve szolgálók.**

Zwörner Sándor

állatkitömő
praeparatoriuma
KOLOZSVÁRTT.

Eivállal mindenféle emlősök és madarak élethű kitömését,

vadászati tropheákat csinos kivitelben és agancsok főlszerelését.

A kitömött állatoknak nincsen semmiféle ártalmas kigőzölgésük; tehát szobában is tartathatók.

Ujdonság! Madarak kitömése relif kép alakjában.

1—12